

Kaksi lämmintä Karjalan ystävää kuollut.



K. Hyvämäki.

Raskain mielin on meidän asetettava tällä kertaa risti vierelläolevain ystäviemme kohdalle. Niin epäitsekästä ja uhrautuvaa työtä, joita molemmat vainajat ovat tehneet asiamme hyväksi, tapaa kovin vähän. Vain muutamia lyhyitä viitteitä tässä vainajien heimomme hyväksi tehdystä työstä.

ROVASTI KLEOFAS AARON GOTTLIEB HYVÄMÄKI, Varpaisjärven seurakunnan kirkkoherra, kuoli viime

heinäkuun 25 p:nä 58 vuoden vanhana. Kun ensimmäinen suomalainen apuretkikunta v. 1918 lähti rajan taakse Vian Karjalaan, oli rovasti Hyvämäki mukana. Siellä hän kulkee paikasta toiseen, näkee kansan hädän, sekä taloudellisen punteen että henkisen nälän ja hän tekee kaikkensa heimomme pelastamiseksi. Vain harva on käsittänyt niin syvästi Karjalan kansan jaloimmat ominaisuudet kuin rovasti Hyvämäki, eikä hän tätä käsitystään salannut. Hän antaa rahvaalle neuvoja ja lohdutusta, käy useat kerrat Suomen hallituksen luona selostamassa olotilaa Vian Karjalassa ja tekemässä heimomme parasta tarkoittavia esityksiä. Ilokseen hän saa nähdä näiden ehdotustensa osittain toteutuvan mutta parhain, mikä jäi toteuttamatta, sitä hän suri yhtä paljon kuin me karjalaisetkin.



A. Sauramo.

AKSELI WALDEMAR SAURAMO, kansakoulunopettaja Tampereella, vaipui kuolon uneen viime marraskuun 6 p:nä 49 vuotiaana. Hänen varsinainen näkyvämpi toimintansa asiamme hyväksi alkoi 10 vuotta sitten, jolloin suuret pakolaisjoukot siirtyivät Suomeen, vaikkapa opettaja Sauramo oli jo aikaisemminkin ollut monin tavoin osallisena Karjalan hyväksi suuntautuneessa työssä. Hänen työnsä kohdistuikin asiamme sen

jälkeen pääasiassa juuri pakolaisiin. Tampereen seudun pakolaiset tietävät, miten paljon opettaja Sauramo ja hänen puolisonsa ovat heidän elämälleen merkinneet. Sauramoiden koti on ollut aina avoin heille, sinne he ovat huolensa kantaneet, sieltä tuskiinsa lohtua ja

apua saaneet. Vainajan lämmin mieli ja oikeudentunto eivät sallineet, mikäli se hänestä riippui, niiden epäkohtien, joita pakolais-hoidossa hänen tietoonsa tuli, jatkuvan. Joitakin parannuksia hänen toimestaan saatiinkin aikaan. Hänellä oli laajoja suunnitelmia yhdessä karjalaisten johtomiesten ja eräiden toisten suomalaisten Karjalan ystävien kanssa sekä pakolaisten olojen järjestämiseksi että Karjalan asioiden hoitamiseksi. Molempiin nähden oli suuri vahinko, ettei näitä ehdotuksia hyväksytty eikä opettaja Sauramon erinomaista järjestelykykyä muutenkaan käytetty näissä asioissa sen enempää kuin mitä vaadittiin vaatimattoman paikallisen pakolaisten huoltoasiamiehen tehtävissä.

Rovasti Hyvämäki ja opettaja Sauramo olivat erikoisessa mielessä meille karjalaisille rakkaita. Molemmat olivat selvillä siitä, miten suuri merkitys on karjalaisten omalle toiminnalle Karjalan asian eteenpäin viemisessä. Tähän tietoisuuteen koko heidän toimintansa asiassamme perustui. Se, mikä karjalaisissa oli parhaita olemassa — kotiseurakkaus, karjalainen kansallistunne, työ karjalaisen valtioatteen toteuttamiseksi — niitä ei saanut tukahduttaa, vaan kirkastaa ja jalostaa heissä, vahvistaa ja kasvattaa heitä pystyviksi oman asiansa hoitajiksi ja valvojiksi.

Rovasti Hyvämäen hautaustilaisuudessa ei karjalaisilla ollut tilaisuutta osottaa kiitollisuuttaan. Sen sijaan op. Sauramo voitiin muistaa Suomen Kukkaisrahaston kautta lähettämällä rouva Sauramolle seuraava osanottoilmaisu:

»Kunniaa tehden kaartuvat tänään mustapunavihreät Karjalan viirit Akseli Waldemar Sauramon kylmenneen tomun ääressä. Nouseva Karjala siunaten muistaa uskollisen ystävänsä karjalaisille aina avointa uhrautuvaa kotia ja hänen uupumatonta työtään sen valkenevan vapauden puolesta.»

Inhimillisesti katsoen ovat molemmat läheiset asiamme ystävät nyt siellä, missä on ikuinen joulu, missä vapautuneet ihmislapset näkevät ikuiset jouluvalot. Valon lapsina he täälläkin elivät, valoa ja vapautta heimollemmekin toivoivat ja julistivat. Me, heimomme korpivaelluksessa elävät pakolaiset muistelemme kiitollisin mielin näitä miehiä, jotka elämässään tahtoivat sytyttää uutta uskoa sisäisiin voimiimme, tahtoivat valaista heimomme kuljettavaa tietä kohti korkeuksia, kohti onnellisempaa tulevaisuutta.

W. Keynäs.

Z. Topeliuksen Koottujen teosten

viimeistä edellinen, XII. osa on ilmestynyt Werner Söderström Osakeyhtiön kustannuksella. Se sisältää runoilijan verrattoman eloisia kuvauksia uuden Helsingin rakentajista ja rakentamisesta, 1800-luvun alkupuolen yliopisto- ja ylioppilaselämästä, virkamiehistä ja seurapiireistä, Ruotsin ja Keski-Euroopan kulttuurioloista, vallankumouksesta 1848 Pariisin bulevardilla, kansallisen herätyksemme huomattavista henkilöistä ja omista lapsuuden- ja nuoruudenmuistoista. Koottujen teosten viimeisessä osassa julkaistaan

vihdoin Topeliuksen »Päiväkirja» ja hänen ylevä testamenttinsa »Lehtisiä mietekirjastani». — XII osa sisältää 832 sivua ja maksaa kangaskansissa 60: —, loistoasussa 85: —.

Jännittävä seikkailuromaani. Frank R. Stocktonin »Perun kuninkaitten kulta-aarre» on romanttinen kertomus muinaisten inkaruhtinaitten aarrekätköistä, joita nykyaikainen seikkailijaparvi joutuu kokemaan. Tekijä on Amerikan Partioikaliton suosituimpia kirjailijoita, ja hänen teoksensa on ilmestynyt Koululaiskirjaston 112. osana 324 sivua, 20: —, sid. 30: —.